

Către: Dorin JUNGHIETU,
Ministru al Energiei

Nr. 134 din 13.11.2025

Ref.: Comentarii și propuneri la proiectul documentației de licitație cu privire la acordarea statutului de producător eligibil mare pentru investitorii care dezvoltă centrale electrice eoliene terestre ...

Stimate Domnule Ministru,

Vă salutăm din numele Camerei Americane de Comerț din Moldova (în continuare „AmCham Moldova”).

AmCham Moldova își exprimă aprecierea pentru eforturile continue ale Ministerului Energiei de a avansa tranziția energetică a Republicii Moldova și de a stimula investițiile în surse regenerabile de energie. În acest context, salutăm elaborarea proiectului documentației de licitație pentru acordarea statutului de producător eligibil mare pentru energia eoliană, care reprezintă un pas important în atragerea investițiilor private și consolidarea securității energetice a țării.

Acest exercițiu de licitație survine după finalizarea primei runde, desfășurate în prima jumătate a anului 2025, care a confirmat interesul investitorilor și a oferit primele repere concrete privind nivelul de competitivitate al pieței interne. Tocmai această experiență oferă acum oportunitatea de a ajusta procesul, pentru a-l face mai eficient, mai clar și mai atractiv pentru investitori, în conformitate cu bunele practici internaționale.

Analizând proiectul documentației actualizate, considerăm că sunt necesare unele ajustări de ordin procedural și calendaristic pentru a asigura coerență între etapele de licitație, evitând eventualele întârzieri și blocaje administrative. În acest sens, AmCham Moldova formulează următoarele observații și propuneri:

1. Punctul 19.3., se propune introducerea unei noi definiții și anume: abateri, rezerve sau omisiuni semnificative. Considerăm că terminologia din documentația de licitație urmează a fi coroborată la prevederile Hotărârii nr. 690/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare (în continuare *Regulamentul nr. 690*), care conține definiția de „abateri materiale” și la care se fac referințe în p. 19.1. lit. a) și p. 34 din documentație. Includerea termenului de “semnificativ” creează confuzii în acest sens și ar putea duce la aplicarea neuniformă a legislației în vigoare.

2. Conform redacției propuse, la punctul 19.5 se propune acordarea unui termen de răspuns comisiei de licitație de la 3 la 7 zile lucrătoare. Pentru a face posibilă desfășurarea mai rapidă a întregului

proces, venim cu propunerea de 3 zile lucrătoare. Considerăm un termen rezonabil pentru a răspunde solicitărilor de precizare a Comisiei de licitație.

3. Conform p.20.1., Comisia de licitații este în drept să solicite de la Investitor prezentarea explicațiilor scrise și/sau documentelor respective, cu consemnarea acestui fapt în proces-verbal. Considerăm că prezentarea unor documente Comisiei de licitație de către un investitor în afară spațiului public contravine principiului de transparență și tratamentului egal față de alți Investitori participanți la licitație. Mai mult decât atât, conform p.20 subpunct.6) din Regulamentul nr. 690, ședința de deschidere a cererilor și de examinare a admisibilității investitorilor și ședința de deschidere și de examinare a ofertelor financiare sunt publice și deschise pentru investitori.

În acest sens, în vederea alinierii p.20.1 din documentație prevederile Regulamentului nr.690 sus-menționate propunem expunerea primei propoziții din p.20.1. în următoarea redacție:

„În cazul în care Comisia de licitații a identificat abateri nemateriale ale Ofertelor, aceasta este în drept să solicite de la Investitor prezentarea explicațiilor scrise și/sau documentelor respective, iar acest fapt se consemnează într-un proces-verbal și se comunică investitorilor în următoarea ședință cu prezentarea documentelor la solicitarea acestora, în funcție de momentul în care au fost solicitate informațiile respective.”

4. Conform proiectului documentației de licitație, experiența investitorului se rezumă la o experiență de instalare a capacităților minime conform cerințelor din documentație egală cu 4 MW. Considerăm acest criteriu unul din cele mai importante ce țin de implementarea cu succes a unor astfel de proiecte. În acest sens considerăm că la capitolul experienței, trebuie să fie specificat expres ca Investitorul se dispune de o experiență minimă de instalare a capacităților noi de Centrale electrice eoliene.

Astfel, propunem expunerea punctului 35.1. lit. h) în următoarea redacție:

„h) Investitorul trebuie să aibă experiență în dezvoltarea și operarea unei/unor Centrale electrice eoliene noi cu o capacitate instalată mai mare sau cel puțin egală cu 4 (patru) MW de capacitate instalată”.

5. Prevederea proiectului, Consiliul pentru promovarea proiectelor investiționale de importanță națională eliberează documentul confirmativ în care se atestă că proiectul nu necesită aprobarea prealabilă a investițiilor, pentru fiecare investitor individual, precum și pentru fiecare membru al unui Consorțiu care participă în calitate de investitor este în contradicție cu p. 26.4. și 35.1. lit. i), potrivit cărora fiecare membru din Consorțiu trebuie să dispună de aprobarea Consiliului sus-menționat.

În acest sens, considerăm necesară coroborarea normei din p.35.2. lit. k) cu prevederile p.26.4. și 35.1. lit. i) din documentația de licitație conform cărora fiecare membru Consorțiului urmează să obțină aprobarea prealabilă din partea Consiliului pentru promovarea proiectelor investiționale de importanță națională.

6. În vederea respectării principiului de transparență maximă în cadrul licitației propuse, în baza ultimelor modificări aduse Regulamentului nr.690, conform p. 20 subpunct. 6) din Regulament,

ședința de deschidere a cererilor și de examinare a admisibilității investitorilor și ședința de deschidere și de examinare a ofertelor financiare sunt publice și deschise pentru investitori.

Respectiv, prevederile p. 33.1. și 43.3. din documentația de licitație urmează a fi coroborate cu prevederea sus-menționată din Regulamentul nr.690.

La moment, în documentația de licitație nu este prevăzut expres că ședința de deschidere a cererilor și de examinare a admisibilității investitorilor și ședința de deschidere și de examinare a ofertelor financiare sunt publice și deschise pentru investitori. Mai mult decât atât, conform punctului 43.3. din documentația de licitație este prevăzut că *Comisia de licitații va trata toate Ofertele financiare în mod confidențial.*

7. Punctul 34.7. din documentația de licitație ar trebui să se refere la analiza și calificarea Ofertelor tehnice, dar acest punct se repetă cu p. 33.6. din documentație care ține de examinarea Cererilor Investitorilor și admisibilitatea acestora.

Propunem modificarea punctului 34.7. pentru alinierea prevederilor acestuia conform normelor ce țin de etapa deschiderii și calificării ofertelor tehnice ale Investitorilor.

8. Reieșind din experiența vastă internațională a unor membri din asociație, pentru a avea un proiect realizabil în domeniu construirii centralei electrice eoliene e nevoie de maturitatea minimă a proiectului. În acest sens este strict necesar ca proiecte depuse de Investitori în cadrul licitației să dispună de terenuri securizate pentru dezvoltarea centralei, conform secțiunii 37 din documentația de licitație.

Respectiv, este necesară modificarea p.40.1. din documentație și anexei nr.7 la acesta în vederea excluderii secțiunii 37 Eligibilitatea terenului pentru amplasarea Centralei electrice din foia de parcurs. Obligarea Investitorilor să prezinte la licitație proiecte cu terenuri securizate pentru dezvoltarea acestora va asigura implementarea lor și va crește succesul și impactul licitației propriu-zise.

9. În vederea asigurării implementării cu succes a proiectelor adjudecate se impune ca toate proiectele declarate câștigătoare să fie fezabile și sustenabile. Astfel, se impun unele prevederi mai clare și obiective referitoare la preț neobișnuit de scăzut al energiei electrice în sensul documentației de licitație.

Pentru a avea un criteriu obiectiv, minimal, precum și din motivul aprobării recente a prețului plafon foarte scăzut de către ANRE, propunem de a completa punctul 44.2. din documentația de licitație, că prețul oferit mai jos cu 10% decât prețul plafon stabilit, obligă Comisia de licitație să solicite clarificări și justificări din partea Investitorului în vederea argumentării acestuia.

10. Deși conform Regulamentului nr.690 și a documentației de licitație este permisă în schimbul unor documente prevăzute în Secțiunile 37-39 din documentație prezentarea unei foi de parcurs, considerăm că în hotărârea Guvernului privind oferirea statutului de producător eligibil mare cel puțin urmează să fie prevăzută locația presupusă privind instalarea Centralei electrice eoliene ofertate. Includerea locației în hotărârea de Guvern va responsabiliza Investitorul fiind ofertate proiecte reale pentru implementare, precum și va exclude potențiale speculări din partea câștigătorilor de licitație.

11. Conform punctului 49.1. din documentația de licitație *„Orice Investitor are dreptul de a contesta Hotărârea Guvernului privind oferirea statutului de Producător Eligibil Mare în termen de 30 de zile*

lucrătoare în conformitate cu Codul Administrativ din Republica Moldova.”. Luând în considerare că, atât art.165 din Codul administrativ (Termenul pentru depunerea cererii prealabile), cât și art.209 din Codul administrativ (Termenul de înaintare a acțiunii în contenciosul administrativ) operează cu termenii în zile calendaristice, în vederea uniformizării documentației de licitație cu prevederile Codului administrativ, propunem ca și termenul de contestare prevăzut în punctul 49.1. din documentație să fie stabilit în zile calendaristice.

12. Având în vedere introducerea obligației de stocare de 0,25 MWh pentru fiecare MW instalat, considerăm necesară detalierea suplimentară a cerințelor tehnice în documentația de licitație. În mod special, este importantă clarificarea aspectelor privind echipamentele de măsurare, delimitarea puterii stocate în baterii, precum și posibilitatea utilizării puterii disponibile (neutilizate pentru stocare) pe piața liberă de energie.

Implementarea acestor ajustări ar contribui semnificativ la eficientizarea procesului de licitație și la sporirea încrederii investitorilor în stabilitatea și predictibilitatea cadrului de reglementare. De asemenea, ar permite consolidarea unei imagini pozitive a Republicii Moldova ca destinație competitivă pentru investiții în energie regenerabilă.

Totodată, subliniem importanța asigurării unui nivel adecvat de comunicare și transparență în toate etapele procesului, inclusiv prin publicarea documentației finale complete – proiectul hotărârii, nota informativă și anexele aferente – pe pagina web a Ministerului Energiei și a altor autorități implicate, înainte de aprobarea finală a cadrului de licitație.

În concluzie, AmCham Moldova reiterează sprijinul său deplin pentru dezvoltarea pieței de energie regenerabilă și rămâne deschisă să contribuie activ la perfecționarea cadrului de reglementare, inclusiv prin consultări tehnice și analize comparative cu practicile europene.

Vă rog să îl considerați pe Vasile Stepanuc, Policy manager (vasilestepanuc@amcham.md) în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova pentru ulterioara interacțiune la acest subiect.

Cu respect,

Mila Malairău,

Director Executiv

Camera de Comerț Americană din Moldova